

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družina Světoplavci (dale ŠD) a Školní klub Světoplavci (dále ŠK)

1. Cíle vzdělávání v ŠD a ŠK

Cílem aktivit ve školní družině a školního klubu Světoplavci je maximální osobní rozvoj každého dítěte v **bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí**, a to zejména v níže uvedených oblastech, v souladu s hodnotami a cíli RVP a hodnotami Světoplavců.

- **Společně vytváříme prostředí pro odpočinek, regeneraci a duševní pohodu (wellbeing).**

ŠD a ŠK je prostředí, kde dítě může odpočívat a načerpávat energii jak při klidových aktivitách, tak při spontánní hře nebo pohybu. Citlivě vedeme děti k uvědomění, jaký typ aktivit slouží k doplnění sil právě jemu nejlépe. Neméně citlivě se snažíme rozšiřovat a nabízet rozmanitou škálu činností, které mohou člověku sloužit k regeneraci.

- **Společně vytváříme příležitosti pro rozvoj specifických zájmů, koníčků.**

ŠK a ŠD je prostředí, kde děti dostávají prostor, aby aktivně a do větší hloubky zkoumaly témata a činnosti, které je osobně zajímají, přizvaly na cestu objevování své vrstevníky, vzájemně se obohacovaly a tím rozšiřovaly spektrum svých vlastních zájmů a koníčků.

- **Vytváříme prostředí pro učení se.**

Klidové zóny, čas a možnost volby podmínek i prostoru pro vlastní učení jsou základní podmínkou. V druhé fázi nabízíme podporu různého druhu, která vytváří učební pobídky i těm, kteří by učení jako první volbu neměli. Součástí je vrstevnické učení a doučování.

- **Rozvíjíme dovednost ocenit a naplánovat vlastní pokrok zejména v oblasti volného času, zájmů nebo koníčků.**

Vytváříme příležitosti pro reflexi, dítě se učí ohodnotit vlastní úsilí, dosažený výsledek, atraktivitu zájmových činností. Rozvíjí to, co ho baví, klade si výzvy i v oblastech, které nejsou jeho silnou stránkou.

- **Přemýšlíme o hodnotách a učíme se podle nich žít.**

V souladu s cíli ZŠ Světoplavci vytváříme příležitosti pro reflexi morálních hodnot a podporujeme děti ve vytváření vlastního hodnotového žebříčku, v ŠD se zaměřením na upevňování hodnotového zakotvení a z něj vycházejícího jednání. V praktických činnostech zakoušíme prožitek zodpovědnosti a svobody, důvěry a pravdivosti, solidarity i vědomí jedinečnosti každého člověka.

- **Učíme se z mezilidských vztahů a vytváříme společenství.**

Vytváříme příležitost pro rozvoj vztahů v malé skupině, vzájemnou výměnu nápadů při hrách a aktivitách. Reflektujeme, co nám dává společenství, kdy je dobrá samota, v čem je jádro přátelství. Program ŠD a ŠK vytváří prostor pro oslavy, společné zážitky a slavnostní rituály.

- **Podporujeme rozvoj sociálních a emočních dovedností, schopnost spolupráce, empatie a respektu k druhým.**

ŠD a ŠK je prostředí, kde děti bezpečně zkoušejí různé způsoby spolupráce a učí se naslouchat i vyjadřovat své pocity. V průběhu her, společných projektů a každodenních situací rozvíjejí empatii, učí se chápat pohled druhých a hledat řešení, která jsou spravedlivá pro všechny. Vedeme děti k tomu, aby dokázaly přijímat i poskytovat podporu, respektovat rozdílnost a vytvářet atmosféru vzájemné důvěry.

V kontextu výše uvedených cílů rozvíjíme klíčové kompetence stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, a to ve vlastním rozdělení školy, které plně pokrývá klíčové kompetence dané RVP: kompetence k učení, kompetence komunikační, kompetence osobnostní a sociální, kompetence k občanství a udržitelnosti, kompetence k podnikavosti a pracovní, kompetence k řešení problémů, kompetence kulturní, kompetence digitální.

2. Formy a obsahy vzdělávání v ŠD a ŠK

V souladu s vizí a koncepcí ZŠ Světoplavci vytváří PROSTŘEDÍ a PŘÍLEŽITOSTI k rozvoji klíčových kompetencí a ke smysluplnému trávení volného času. Náplň práce ŠD a ŠK zahrnuje všechny typy aktivit stanovené vyhláškou o zájmovém vzdělávání (č.74/2005 Sb.):

- pravidelné činnosti
- příležitostné akce
- spontánní aktivity
- odpočinkovou činnost
- aktivity spojené s přípravou na vyučování

Naše snaha vytvářet v první řadě PROSTŘEDÍ a PŘÍLEŽITOSTI k poznávání a učení se znatelně projeví v organizační formě aktivit ŠD a ŠK.

Vycházíme z principů dobrovolnosti a respektování individuálních potřeb každého dítěte. Aktivity jsou dětem představovány ve formě nabídky, ze které je možno volit nebo přijít se svým vlastním návrhem k trávení volného času. Tímto způsobem jsou dětem představovány i pravidelné činnosti. Aktivity jsou nabízeny tak, aby podporovaly vnitřní motivaci, samostatné rozhodování a zodpovědnost. ŠD a ŠK je v první řadě prostředím, které v dětech stimuluje chuť si aktivitu vyzkoušet, vyhodnotit vlastní činnost a případně aktivitu zařadit do vlastního rozvrhu pravidelných činností.

Uplatňujeme principy **výchovy hrou a zážitkem**. V maximální možné míře umožňujeme dětem, aby mohly předměty svého zájmu zkoumat a aktivity prožívat v původním prostředí. Dbáme na to, aby děti měly možnost **trávit čas pobytem venku**, aby i zde měly dostatečně pestrou nabídku smysluplných aktivit. Posilujeme **vnitřní diferenciaci** – nabízíme činnosti různé obtížnosti a charakteru, aby si každé dítě našlo svůj prostor.

Reflektujeme svoji činnost. Jak společně s dětmi, tak jako tým průvodců vyhodnocujeme smysluplnost aktivit a pružně upravujeme nabídku.

Z hlediska činnosti průvodců můžeme rozlišit:

- aktivitu připravenou (jednorázovou, dlouhodobou) - družinové ostrovy, dlouhodobé kluby, řízená činnost
- připravené prostředí - družina venku
- aktivitu spontánní.

Všechny tři typy jsou v programu ŠD a ŠK zahrnuty.

Průvodci ŠD a ŠK dále pracují s osobními plány dětí, pomáhají jim podle požadavků rozvíjet jednotlivé stanovené cíle a připravují prostředí, které dětem dosahování cílů umožní. Důležitým prvkem ve vytváření odpovídajícího prostředí pro práci v ŠD a ŠK je nastavení pravidel a práce s nimi. To představuje těžiště aktivit zejména v době příchodu většího počtu nových dětí.

3. Personální podmínky

Výchovně vzdělávací činnost je zajištěna prostřednictvím průvodců. Ti připravují přátelské a inspirativní prostředí, které je plné důvěry a komunikace. Ve své práci se řídí především PEDAGOGICKÝM KODEXEM Světoplavců. Je samozřejmostí, že se také zapojují do her a jsou platnými členy týmu ostatních Světoplavců.

Průvodci společně na pravidelných schůzkách vyhodnocují pokrok dětí a jejich rozvoj zejména ve vztahu k individuálním plánům dětí a ke klíčovým kompetencím.

4. Časový plán aktivit v ŠD a ŠK

V ŠD a ŠK plujeme s rytmem roku i rytmem přírody, dle toho nabízíme dětem i různé typy aktivit vnitřních i venkovních. Plánované a nabízené aktivity flexibilně obohacujeme podle zájmu a nápadů dětí i jejich zákonných zástupců. Tento bod bude aktualizován každoroční nedílnou přílohou – tabulkou aktivit plánovaných pro daný půlrok/rok.

5. Podmínky přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání v ŠD a ŠK

Přijímání dětí do ŠD a ŠK je dáno podpisem školní Smlouvy o vzdělávání a je poskytováno v ceně školného. Podmínkou je vyplnění přihlášky do ŠD a ŠK. Rodiče jsou seznámeni s Vnitřním řádem ŠD a ŠK.

6. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být zapsáni do ŠD a ŠK. Podmínkou podání přihlášky je individuální konzultace s rodiči žáka o specifikách žákových potřeb vyplývajících z jeho omezení. ŠD a ŠK si vyhrazuje právo podmínit přítomnost žáka v ŠD a ŠK přítomností osobního asistenta v případech, kdy by individuální potřeby žáka výrazně limitovaly běžný chod zařízení nebo standardní náplň práce průvodce. Prostory školy a tedy i ŠD a ŠK nejsou t.č. uzpůsobeny k přijetí žáka se zdravotním postižením (chybí zde výtah, bezbariérové vstupy). Tým průvodců školy a školní družiny se pravidelně schází ke konzultacím jak jednotlivých případů žáků a jejich potřeb, tak k výměně zkušeností i odborných znalostí.

ŠD a ŠK Světoplavci poskytuje individuální péči každému ze zapsaných dětí, děláme maximum pro to, aby se u nás děti cítily dobře.

7. Materiální a ekonomické podmínky

Vycházíme z možností a daných podmínek školy k tomu, abychom vytvořili inspirující a klidné prostředí, kam děti budou docházet s radostí a odcházet s pocitem bezpečí. Veškeré učebny ve škole jsou využívány žáky zároveň jako prostor pro aktivity ŠD a ŠK.

K dispozici máme:

- účelově vybavené prostory s možností výtvarného a kreativního využití
- připravené koutky pro různé činnosti - hudební, čtecí, výtvarný atd.
- možnost využití veškerých prostor školy
- kuchyňku
- hudební nástroje - klavír, kytaru, bicí, Orffovy nástroje atd.
- sportovní pomůcky - míče, švihadla, atd.
- tělocvičnu třeboňského Gymnázia Třeboň
- okolí školy - louky a lesy, blízká venkovní hřiště
- školní zahradu
- pravidelně doplňované a obnovované hry, pomůcky a materiál dle potřeb dětí

8. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

ŠD a ŠK vytváří bezpečné a respektující prostředí pro maximální rozvoj. Vytváří zázemí pro odpočinek a rozvoj žáků tak, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy mezi žáky, průvodci i zákonnými zástupci žáků.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD a ŠK je posilována:

- vnitřním řádem ŠD a ŠK
- školním řádem ZŠ Světoplavci
- provozním řádem vybraných učeben
- nastaveným systémem pravidel ve škole
- pravidelným zařazováním bezpečnosti do programů
- důvěrou v děti a předáváním zodpovědnosti do jejich rukou

Začátkem školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a normách chování v ŠD a ŠK ve škole i venkovním prostoru i všech doplňkových aktivitách pořádaných ŠD a ŠK, kterých se žáci družiny účastní. Žáci jsou taktéž znovu poučeni o bezpečnosti před každou specifickou činností a řídí se provozními řády jednotlivých místností. Směřujeme k tomu, aby se naučili jednat samostatně bezpečně.

Žáky zapsané do ŠD a ŠK přijímá průvodce - družinář ráno při příchodu do školy a poté po skončení výuky do ŠD a ŠK, a to přes elektronický systém. ŠD poskytuje žákům doprovod na obědy v případě, že si to zákonní zástupci přejí. Plně vybavená lékárnička pro první pomoc je umístěna v týmovně a dalších vyznačených prostorách školy a je přístupná k ošetření po celý den. Telefonní čísla všech rodičů jsou taktéž k dispozici - o zdravotní indispozici či úrazu jsou neprodleně informováni. Každý úraz je řádně zapsán v knize úrazů.

Zpracovali Matyáš Rakušan, Dan Krejčí, Eliška Pitálková a Kateřina Parvonič.

Schváleno školskou radou dne

V Třeboni dne 1. 9. 2025